

Vladimira Bratuž

Majda Dobravec Lajovic · Magda Fornazaric Kocmut · Marta Ivanček · Nives Kalin Nehovar · Juta Krulc · Seta Mušič · Dušana Šantel Kanoni · Gizela Šuklje · Branka Čancig Novak



Vladimira Bratuž Furlan – Laka

Ljubljana, 1923 – Ljubljana 2006

Sočasno je študirala kiparstvo na Akademiji za likovno umetnost in arhitekturo na Tehniški fakulteti v Ljubljani; oba študija je vpisala med vojno (1942/43) in ju uspešno zaključila leta 1950. V prvih letih po diplomi (1950–1953) je bila asistentka prof. Jožeta Plečnika na fakulteti in zanj modelirala njegove projekte, obenem pa se je vpisala še na kiparsko specialko pri prof. Frančišku Smerduju, kjer je absolvirala 1952. S Plečnikom je pogosto sodelovala pri projektih, ki so vključevali arhitekturno plastiko, kot je npr. projekt Mesarskega mosta Ljubljanskih tržnic, zlasti pa pri povojskih obeležjih NOB in nagrobnikih. Po Plečnikovi smrti se je povsem posvetila kiparstvu in uporabni umetnosti. Leta 1955 je za svoje delo v keramiki prejela Diplôme d'honneur Cannes, Académie Internationale de la Céramique. Med letoma 1967 in 1981 je bila profesorica za plastično oblikovanje na Šoli za oblikovanje v Ljubljani.

She simultaneously studied sculpture at the Academy of Fine Arts and architecture at the Technical Faculty in Ljubljana; she enrolled in both study programmes during the war (1942/43) and completed both in 1950. In the first years after her graduation (1950–1953) she was assistant to Prof. Jože Plečnik at the faculty and modelled his projects, while at the same time, she enrolled in a specialisation programme in sculpture under Prof. Frančišek Smerdu which she completed in 1952. She often collaborated with Plečnik in projects involving architectural sculpture, e.g. the Butchers' Bridge at the Ljubljana Markets, and particularly in post-war NOB (National Resistance Struggle) memorials and tombstones. After Plečnik's death, she devoted her work entirely to sculpture and applied arts. In 1955 she was awarded the Diplôme d'honneur Cannes, Académie Internationale de la Céramique, for her work in the art of ceramics. Between 1967 and 1981 she was Professor in three-dimensional design at the School of Design in Ljubljana.

Dela (izbor) / Works (selection)

- Stol za gostilno Prešernov hram / Chair for the inn Prešernov hram, Glavni trg, Kranj, 1947
- Fasada Prešernovega gledališča (sodelavka Jožeta Plečnika in Ferdinanda Jocifa) / Façade of the Prešeren Theatre (in collaboration with Jože Plečnik and Ferdinand Jocif), Kranj, 1948–1953
- Spomenik žrtvam NOB (sodelavka Jožeta Plečnika in Antona Bitenca) / Memorial to NOB victims (in collaboration with Jože Plečnik and Anton Bitenc), Dolenja vas v Selški dolini / Dolenja vas in the Selška valley, 1949–1950
- Portret Jožeta Plečnika / Portrait of Jože Plečnik, Križanke, Ljubljana, 1951
- Spomenik NOB (sodelavka Jožeta Plečnika) / Monument to NOB (in collaboration with Jože Plečnik), pokopališče / cemetery, Zgornje Gorje at Bled, 1951
- Spomenik žrtvam prve in druge svetovne vojne (sodelavka Jožeta Plečnika, Milice Detoni in Antona Bitenca) / Monument to the victims of WW1 and WW2 (in collaboration with Jože Plečnik, Milica Detoni and Anton Bitenc), Črna pri Mežici, 1952
- Škofovski prestol (sodelavka Jožeta Plečnika) / Bishop's Throne (in collaboration with Jože Plečnik), stolnica / Cathedral, Ljubljana 1951–1957
- Riba, igralo – skulptura / Fish, a playable sculpture, Tivoli, Ljubljana, 1958–1959
- Bivalni atelje / Residence studio, Veselova ulica 11a, Ljubljana, 1977
- Portret Antona Bitenca / Portrait of Anton Bitenc, Križanke, Ljubljana 1981

Portret Jožeta Plečnika / Portrait of Jože Plečnik, Križanke, Ljubljana, 1951

»Nekega dne sem v šoli pod mizo delala njegov relief. To sem hotela prikriti, a je opazil. Dejal je, da se bova zmenila, da bo poziral. In je, delala sem ga v njegovi hiši za trnovsko cerkvijo. To je bilo leta 1949 ali 1950. Nekajkrat mi je poziral, malce pa je tudi sam posredoval. Podstavek mi je 'vsilil'.« Plečnikov kip so v atriju Križank namestili po arhitektovi smrti, leta 1981 pa so mu dodali še njen portret Anton Bitenca.

Škofovski prestol / Bishop's Throne, stolnica / Cathedral, Ljubljana, 1951–1957

Jože Plečnik je za ljubljansko stolnico zasnoval škofovski prestol, krstilnik in kapelo sv. Križa z dostopom na prižnico. Prestol je bil Plečnikovo darilo nadškofu, z njim pa je arhitekt skušal spojiti baročno arhitekturo cerkve z opremo iz druge polovice 19. stoletja. Kipi angelov - atlantov, ki nosijo ogredje barokizirane atike okrasne stene za prestolom, so delo Vladimire Bratuž.



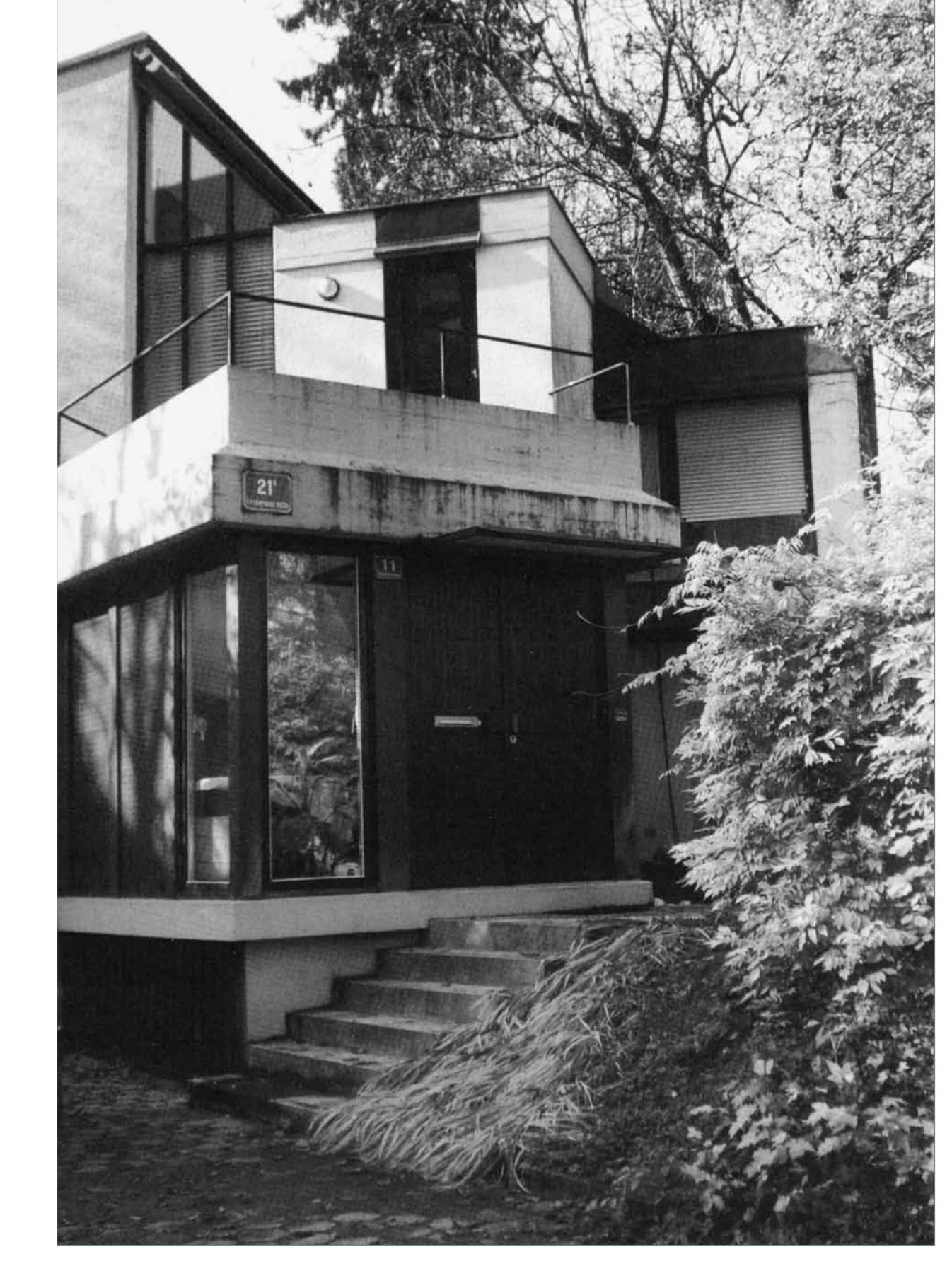
Riba – igralo – skulptura / Fish, a Playable Sculpture, Tivoli, Ljubljana, 1958–1959

Skulptura – igralo stoji na otroškem igrišču pred športnim parkom Tivoli. Betonska konstrukcija organskih oblik, ki spominja na ribo, predstavlja alternativo prevladujočim industrijsko izdelanim igralom. Omogoča taktilno raznavo površin, spodbuja domisljijo ter ustvarjalnost, obenem pa izstopa s svojo kiparsko kakovostjo.



Bivalni atelje / Residence Studio, Veselova ulica 11 a, Ljubljana , 1977

Enonadstropno hišo je zasnovala sama, vendar z njo nikoli ni bila povsem zadovoljna. Na vrtu očetove vile je v bivalni atelje za lastne potrebe preoblikovala garaži, ki ju je z osrednjim stopniščem z nadsvetlobo povezala z novim prizidkom. Razgibano arhitekturo je na dvoriščni strani odprla s steklenimi površinami in jo tako povezala z naravo v vrtu, proti sosednjim stavbam pa je stavba pretežno zaprta.



Viri / Sources: foto UIFS ZRC SAZU, Andrej Furlan, Helena Seražin | foto Vladimira Bratuž, NUK Zbirka upodobitev znanih Slovencev, URN:NBN:SI:IMG-BJQYQDEO | Marko Pozzetto, Plečnikova šola v Ljubljani, Ljubljana 1996, pp. 65–66 | Andrej Hrausky, Janez Koželj, Damjan Prelovšek, Plečnikova Ljubljana. Vodnik po arhitekturi, Ljubljana 1996 pp. 110–111 | Darinka Kladnik, Kiparka, ki je skrivaj delala za Plečnika. Vladimira Bratuž Furlan in njeni spomini na mojstra slovenske arhitekture ob obletnici njegovega rojstva, Dnevnik, 23. 1. 2003 (<https://www.dnevnik.si/41718>) | Damjan Prelovšek, Preskromna, da bi si prizadevala za lastno slavo. Vladimira Bratuž Laka 1923–2006, Delo, 15. 2. 2006, p. 17 | Bogo Župančič, Umretnica, razpeta med kiparstvo in arhitekturo. Usode ljubljanskih stavb in ljudi, Delo, 11. 3. 2006, p. 4 | A. Vidic, Atelje na Veselovi ulici, v do.co.mo.Slovenija_100, Ljubljana 2010, p. 160 (foto: Nataša Koselj).